

УДК 004.738.5

*Молодецька К. В., к.т.н., доцент,
Житомирський національний агроекологічний університет*

СОЦІАЛЬНІ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСИ ЯК СУБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ДЕРЖАВИ

В сучасних умовах інформатизації суспільства широкої популярності набули соціальні інтернет-сервіси (СІС) як ефективний інструмент комунікації і реалізації горизонтальних інформаційних обмінів контентом. В результаті учасники віртуальних спільнот використовують СІС не тільки для спілкування, але і для самоорганізації. Утворення об'єднань громадян у СІС, які в процесі своєї діяльності змінюють суспільство, можливе завдяки продукуванню і обміну контентом, що є складовою національного інформаційного простору. Однак, такий контент може носити недостовірний, неповний або упереджений характер і створювати передумови для маніпулювання індивідуальною чи суспільною свідомістю.

Особливого значення ця проблема набуває в умовах збройної агресії Російської Федерації. Поширення деструктивних інформаційних посилів у віртуальних спільнотах акторів має на меті підвищення рівня соціальної напруженості у суспільстві, протестних настроїв, незадоволення існуючою системою управління в державі тощо. Тому процеси взаємодії акторів у СІС потребують управляючих впливів через існуючі канали соціальної комунікації для забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави.

Розробка ефективних методів синтезу управляючих впливів на поведінку акторів у СІС ускладнюється тим, що взаємодія акторів не регулюється на державному рівні. В свою чергу, актори для комунікації використовують не один СІС, а одразу декілька із застосуванням засобів інтеграції поширення контенту з одного СІС в інший. Внаслідок таких дій у СІС утворюються складні організаційні структури взаємодії. Тому класифікація СІС є необхідною умовою для встановлення їх особливостей і подальшої уніфікації та формалізації підходів для вироблення управляючих впливів на віртуальні спільноти для їх переходу до бажаного стану інформаційної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що відомі підходи до класифікації СІС мають обмежений характер і визначаються можливістю їх практичного застосування в тій чи іншій галузі, роллю у формуванні громадянського суспільства, психологічними аспектами взаємодії акторів тощо.

Метою доповіді є аналіз категорії СІС, визначення класифікаційних ознак і їх систематизація для ефективного управління взаємодією акторів віртуальних спільнот та переходу до бажаного стану інформаційної безпеки.

Сучасні СІС представляють собою платформу або веб-сайти, які призначені для створення соціальних мереж або соціальних взаємозв'язків між людьми, які, наприклад, мають спільні інтереси, діяльність або утворюють реальні чи віртуальні об'єднання. Зазвичай СІС містять інформацію про кожного актора, яка називається профілем, його соціальні зв'язки, а також ряд додаткових послуг. Більшість СІС мають веб-інтерфейс і надають засоби для взаємодії акторів через Інтернет.

Останні дослідження зарубіжних вчених показали, що характерними ознаками сучасних СІС є:

- 1) СІС представляють собою Web 2.0 інтернет-додатки;
- 2) актори створюють контент, який визначає потенціал СІС;
- 3) засобами СІС актори створюють профілі, які підтримуються функціями;
- 4) СІС забезпечують взаємодію профілю актора з іншими акторами і/або віртуальними спільнотами.

Враховуючи останні дослідження і особливості їх застосування в різних сферах суспільної діяльності, сформулюємо такі дефініції категорій:

актор СІС – це користувач, який має профіль, створений засобами СІС;

соціальний інтернет-сервіс (social networking service) – це сервіс у мережі Інтернет для створення профілів акторів, встановлення ними взаємозв'язків з іншими акторами і віртуальними спільнотами та забезпечення інструментами соціальної комунікації, створення й поширення контенту різного типу.

Встановлено, що до класифікаційних груп СІС доцільно віднести такі: соціальні пошукові системи, соціальні закладки, ВікіВікі, соціальні медіа-сховища, соціальні мережі, планувальники, мешап. Формалізація особливостей організації взаємодії акторів у таких СІС забезпечить вироблення ефективних і дієвих засобів для керованого переходу віртуальних спільнот до заданого стану інформаційної безпеки.